

Vivaldi: Laudamus Te (*Gloria*)

Laudamus Te, benedicimus Te,
adoramus Te, glorificamus Te.

Me kiitämme Sinua, me siunaamme sinua,
me palvomme sinua, me ylistämme sinua.

Vivaldi: Domine Deus (*Gloria*)

Domine Deus, Rex celestis, Deus Pater omnipotens.
Herra Jumala, taivaallinen kuningas, Jumala, kaikkivaltias Isä.

G.F. Händel: O had I Jubal's lyre (*Joshua*)

O had I Jubal's lyre
Or Miriam's tuneful voice.
To sounds like his I would aspire,
To songs like hers rejoice.

My humble strains but faintly show
How much to heaven and Thee I owe.

Olisinpa kuin Jubalin lyyra
tai Mirjamin sointuinsa ääni.
Hänen ääntänsä tavoittelisin,
hänen laulujensa iloa.

Vaatimattomat säkeeni osoittavat heikosti,
kuinka paljon olen velkaa taivaalle ja Sinulle.

suom. Eeva Holappa

How beautiful are the feet (Händel: *Messias*)

How beautiful are the feet of them
that preach the gospel of peace,
and bring glad tidings of good things.

Kuinka ihanat ovat jalat niiden,
jotka saarnaavat rauhan sanomaa,
ja tuovat ilouutisia hyvistä asioista.

suom. Aino Hänninen

**G.F. Händel: Behold, a virgin shall conceive... O thou that tellest good tidings to Zion
(Messias)**

Behold, a virgin shall conceive and bear a Son,
And shall call his name Emmanuel, God with us.

O thou that tellest good tidings to Zion, get thee up into the high mountain.
O thou that tellest good tidings to Jerusalem, lift up thy voice with strength;
Lift it up, be not afraid; say unto the cities of Judah, behold your God!
O thou that tellest good tidings to Zion,
Arise, shine, for thy Light is come, and the glory of the Lord is risen upon thee.

Katsokaa - neitsyt tulee raskaaksi ja synnyttää pojan ja antaa hänelle nimen Immanuel.

Jesaja 7:14

Nouse korkealle vuorelle, Siion, ilosanoman tuoja!
Korota äänesi, Jerusalem, ilosanoman saattaja!
Korota äänesi, älä pelkää!
Julista Juudan kaupungeille:
– Teidän Jumalanne tulee!
Jesaja 40:9

G. F. Händel: Arm, arm ye brave! Judas Makkabilainen

I feel, I feel the Deity within,
Who, the bright Cherubim between,
His radiant glory erst display'd;
To Israel's distressful pray'r
he hath vouch saf'd a gracious ear,
And points out Maccabeus to their aid:
Judas shall set the captive free,
And lead us on to victory.

Arm, arm ye brave!
A noble cause
The cause of Heav'n your Zeal demands.
In defence of your nation, religion and laws,
Th'almighty Jehova will strengthen your hands

Tunnen sisälläni sen saman jumaluuden,
joka aikoinaan näyttäytyi kunniaansa
sokaisevan kirkkaiden kerubien keskellä.
Hän on armossaan kuullut Israelin
tuskaiset rukoukset, ja määrää
Makkabilaisen heidän avukseen:

kansamme vapauttaja Juudas johtaa meidät voittoon.

Aseisiin, te urheat miehet!

Ylevä aate, taivaan määräämä, vaatii antaumustanne. Puolustaessanne kansaanne, uskoanne ja lakejanne, kaikkivaltias Jumala on kanssanne.

suomennos Matti Turunen

Hebe deine Augen auf zu den Bergen (Mendelssohn: *Elias*)

Hebe deine Augen auf zu den Bergen,
von welchen dir Hülfe kommt.
Deine Hülfe kommt vom Herrn,
der Himmel und Erde gemacht hat.
Er wird deinen Fuß nicht gleiten lassen,
und der dich behütet, schläft nicht.

Nosta katseesi vuoria kohti

Nosta katseesi vuoria kohti,
sieltä tulee sinulle apu.
Apu tulee sinulle Herralta,
joka on tehnyt taivaan ja maan.
Hän ei anna sinun jalkasi livetä;
joka sinua varjelee, ei nuku.

suomennos Aino Hänninen

Haydn: Nun beut die Flur (Schöpfung)

Und Gott sprach: Es bringe die Erde Gras hervor,
Kräuter, die Samen geben, und Obstbäume,
die Früchte bringen ihrer Art gemäß, die ihren Samen
in sich selbst haben auf der Erde; und es ward so.

Nun beut die Flur das frische Grün
dem Auge zur Ergötzung dar.
Den anmutsvollen Blick
erhöht der Blumen sanfter Schmuck.
Hier duften Kräuter Balsam aus,
hier sproßt den Wunden Heil.
Die Zweige krümmt der goldnen Früchte Last;
Hier wölbt der Hain zum kühlen Schirme sich,
den steilen Berg bekrönt ein dichter Wald.

Ja Jumala sanoi: versokoon maa ruohoa,
Kasveja, jotka tekevät siementä, ja hedelmäpuita,

Jotka kantavat hedelmää lajinsa mukaan.
Ja niin tapahtui.

Nyt peittyy keto vehreyteen,
Joka tuo ilon silmälle.
Viehättävää näkyä
Korostaa kukkien lempeä koreus.
Täällä tuoksuvat yrtit balsamilta,
Täällä versoavat haavat parantavat kasvit.
Oksat taipuvat kultaisine hedelmineen,
Lehivistö tarjoaa viilentävän varjon.
Jyrkkää vuorta kruunaa sankka metsä.

Händel: Vain fluctuating state... Thou God most high (*Belshazzar*)

Resitatiivi:

Vain, fluctuating state of human empire!
First, small and weak, it scarcely rears its head,
Scarce stretching out its helpless infant arms,
Implores protection of its neighbour states,
Who nurse it to their hurt. Anon, it strives
For pow'r and wealth, and spurns at opposition.
Arriv'd to full maturity, it grasps
At all within its reach, overleaps all bounds,
Robs, ravages and wastes the frightened world.
At length, grown old and swell'd to bulk enormous,
The monster in its proper bowels feeds
Pride, luxury, corruption, perfidy,
Contention, fell diseases of a state,
That prey upon her vitals. Of her weakness
Some other rising pow'r advantage takes,
(Unequal match!) plies with repeated strokes
Her infirm aged trunk: she nods, she totters,
She falls, alas, never to rise again!
The victor state, upon her ruins rais'd,
Runs the same shadowy round of fancied greatness,
Meets the same certain end.

Turhamainen, vaihtuvainen ihmisen keisarikunta!
Aluksi, pienenä ja heikkona, se tuskin nostaa päätään,
tuskin ojentaa avuttomia lapsenkäsivarsiaan,
se anoo suojelusta naapurivalloiltaan,
jotka hoitavat sitä omaksi vahingokseen. Pian se tavoittelee
valtaa ja vaurautta ja halveksii vastustusta.
Täyteen kypsytyteen saavuttuaan se tarttuu
kaikkeen ulottuvillaan, kävelee kaikkien rajojen yli,

ryöstää, tuhoaa ja hävittää pelästyneen maailman.
Aikojen kuluttua, vanhaksi tultuaan ja turvottuaan valtavan kokoiseksi,
hirviö sen sisuksissa syö
ylpeyttä, ylellisyyttä, turmeltuneisuutta, kataluutta,
eripuraa, kauheita valtiosairauksia,
jotka saalistavat sen elinvoimaa. Sen heikkoutta
jokin nouseva valta käyttää hyväkseen,
(Epätasainen ottelu!) repii toistuvien iskuin
sen vanhuudenheikkoo ja ikääntynyttä runkoa: se notkuu, se horjuu,
se kaatuu, voi, ollakseen koskaan enää nousematta!
Voittajavalta, sen raunioille rakennettu,
kulkee samaa kuvitellun suuruuden varjoista reittiä
kohdatakseen saman varman lopun.

Aaria:

Thou, God most high, and Thou alone,
Unchang'd for ever dost remain:
Through boundless space extends thy throne,
Through all eternity thy reign.
As nothing in thy sight
The reptile man appears,
However imagin'd great;
Who can impair thy might?
In Heaven or earth, who dares
Dispute thy pow'r? — Thy will is fate.
Thou, God most high. . . da capo

Sinä, korkein Jumala, ja Sinä yksin,
iäti muuttumattomana pysyt.
Läpi äärettömän avaruuden yltää valtaistuimesi,
halki iäisyyden valtakautesi.
Ei miltään näytä
ihmismato* silmissäsi,
vaikka kuinka suureksi kuviteltu;
Kuka voi vähentää valtaasi?
Taivaassa tai maan päällä kuka uskaltaa
uhmata voimaasi? — Sinun tahtosi on kohtalo.

suomennos Inkeri Aittola

Saint-Saëns: Benedictus (Oratorio de Noël)

Benedictus qui venit in nomine Domini!
Deus Dominus, et illuxit nobis.
Deus meus es tu,
et confitebor tibi.

Deus meus es tu,
et exaltabo te.

Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimeen!
Herra Jumala on antanut valonsa loistaa meille.
Sinä olet minun Jumalani,
ja minä luotan sinuun.
Minun Jumalani sinä olet,
ja minä tulen ylistämään sinua.

Rossini, Gioachino: Fac ut portem (*Stabat Mater*)

Fac ut portem Christi mortem,
passionis ejus sortem,
et plagas recolere.

Fac me plagis vulnerari,
cruce hac inebriari,
ob amorem filii.

Anna minun kantaa Kristuksen kuolema,
jakaa hänen kärsimyksensä,
ja haavat jälleen kokea.

Anna minun haavoittua hänen haavoistaan
ja ristin ottaa minut valtaansa
rakkaudesta poikaasi.

suomennos Juhani Koivisto

F. Mendelssohn - Trio "Deposuit potentes" (*Magnificat*)

Deposuit potentes de sede et exaltavit humiles.
Esurientes implevit bonis et divites dimisit inanes,
Suscepit Israel puerum suum recordatus misericordiæ suæ,
Sicut locutus est ad patres nostros, Abraham et semini eius in sæcula

Hän on syössyt vallanpitäjät istuimiltaan ja korottanut alhaiset. Nälkäiset hän on ruokkinut runsain määrin, mutta rikkaat hän on lähettänyt tyhjin käsin pois. Hän on pitänyt huolen palvelijastaan Israelista, hän on muistanut kansaansa ja osoittanut laupeutensa Abrahamille ja hänen jälkeläisilleen, ajasta aikaan, niin kuin hän on isillemme luvannut.

Luuk 1:52-55